

Az ESG megjelenése a hazai szabályozásban

Általános információk:

Az ESG az Environmental (környezet), Social (társadalmi) és Governance (irányítás) angol szavak rövidítése. Az ESG keretrendszerben ez a három alappillér, amelyek esetén a vállalatoktól elvárt a jelentéstétel.

A vállalati szféra esetén a pénzügyi értékelés és elemzés már hosszú múltra tekint vissza, ugyanakkor az ESG a nem pénzügyi lehetőségeket, kockázatokat, hatásokat hivatott elemezni környezeti, társadalmi és irányítási szempontból. Az ESG egyre inkább előtérbe kerül, hiszen az adott vállalat részére gyakorlatilag minden szereplőtől (legyen az globális szervezet [ENSZ, Európai Unió stb.], vagy lokális partner [befektető, alkalmazott, vásárló stb.]) elvárás, hogy bemutassa, hogy hogyan illeszkedik a globális fenntarthatósági célokhoz.

Az ESG jelentésben az adott szervezetnek be kell mutatnia:

E – Milyen módon került feltérképezésre az adott szervezet környezetre való hatása, ennek milyen negatív következményei vannak, a természeti értékek megőrzése érdekében milyen beavatkozásokat valósított meg és tervez a jövőben. A környezeti pillér talán a legkomplexebb, hiszen az adott vállalat profiljától függően eltérő mértékben de kihathat többek között a klímaváltozásra, az üvegházhatású gázok kibocsátására, a légszennyezésre, a vízszennyezésre, az energiagazdálkodásra, vagy éppen a hulladékgazdálkodásra.

S – Milyen módon fordít energiát a társadalmi szerepvállalásra, szociális értékekre, az emberi jogok szem előtt tartására, ügyfelek kezelésére, munkavállalói jogokra, dolgozói fejlődési lehetőségekre. Például hogyan biztosítja mozgáskorlátozott alkalmazottjai számára is a megfelelő munkakörülményeket, vagy hogyan segíti elő, hogy termékei vagy szolgáltatása hátrányos helyzetben lévők számára is elérhető legyen.

G – Milyen módon, milyen belső szabályrendszerek szerint kerül biztosításra az adott szervezet transzparens működése, a pénzügyi áttekinthetőség, üzleti etikusság. Például hogyan épül fel a vezetői struktúra, milyen a nők aránya, számviteli szabványok használata stb.

Az ESG eredetileg befektetői igény szerint formálódott, például a tőzsdén jegyzett szervezetek fenntarthatósági értékelésére, de mára az ESG jelentéstételi kötelezettségrendszerre alakult át, és ezt az Európai Unió, illetve a tagállamok is átvették.

Európai Unió és hazai jogszabályi vetület:

Az Európai Unióban a CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) fektette le a vállalkozások fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségének alapjait. Az ebben foglalt alapelveket és elvárásokat valamennyi tagországnak be kell építeni a szabályozásába. Magyarországon 2024. január elsején lépett hatályba az ESG törvény, melynek célja, hogy a különböző vállalatok meghatározott fenntarthatósági szempontok szerint is értékelhetőek, összehasonlíthatóak legyenek.

[2023. évi CVIII. törvény a fenntartható finanszírozás és az egységes vállalati felelősségvállalás ösztönzését szolgáló környezettudatos, társadalmi és szociális szempontokat is figyelembe vevő,

vállalati társadalmi felelősségvállalás szabályairól és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról]

A törvény célja, hogy az egyes gazdálkodó szervek tevékenysége objektíven vizsgálható legyen fenntarthatósági szempontok alapján, így a pénz- és tőkepiaci szereplők teljesebb képpel rendelkezzenek egy szervezetről, vagy annak tevékenységéről. A vállalatoknak szükséges nyilvánosságra hozni a náluk felmerülő fenntarthatósági kockázatokat és lehetőségeket, továbbá az emberekre és a környezetre gyakorolt hatásukat.

A törvény rögzíti, hogy mely határ felett (legyen az pénzügyi vagy átlagosan foglalkoztatottak száma szerint) lesz szükséges az egyes vállalatoknak fenntarthatósági célú átvilágítást készíttetniük 2025-től.

„E törvény hatálya kiterjed arra a Magyarország területén székhellyel rendelkező

a) közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő nagyvállalkozásra, amelynél az üzleti évet megelőző üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta a következő határértéket:

aa) a mérlegfőösszeg a 10 000 millió forintot,

ab) az éves nettó árbevétel a 20 000 millió forintot,

ac) az átlagosan foglalkoztatottak száma az 500 főt;

b) nagyvállalkozásra, amelynél az üzleti évet megelőző üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta a következő határértéket:

ba) a mérlegfőösszeg a 10 000 millió forintot,

bb) az éves nettó árbevétel a 20 000 millió forintot,

bc) az átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt; és

c) közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő kis- és középvállalkozásra. (a továbbiakban együtt: vállalkozás).”

Rögzítésre kerültek az alapfogalmak, illetve tekintettel arra, hogy ez Magyarországon egy teljesen új szemléleti megközelítést is kíván, így meghatározásra került a szükséges szervezeti háttér. Ennek eredményeként a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának feladata, hogy felügyelje az az ESG átvilágítás megfelelőségét, az ESG adatszolgáltatási folyamatok átláthatóságát, valamint nyilvántartásba veszi a ESG tanúsítókat, az ESG tanácsadókat, az ESG szoftvereket stb. A hatóság akkreditálja a bejegyzett ESG tanácsadókat, tanúsítókat, amelyek jogosultsága 3 évre szól. Kizárólag nyilvántartásba vett ESG tanúsító jogosult az átvilágítás eredményének tanúsítására.

A „13/2024. (VIII. 15.) SZTFH rendelet a vállalkozások fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségei teljesítésének részletszabályairól” rendelet tartalmazza a vállalkozások fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségei teljesítésének szabályait, az ESG beszámoló minimumkövetelményeit, tartalmi és formai követelményeit. Példaként a kapcsolódó 1. mellékletben lévő kérdőív kitöltésével beazonosíthatóak, hogy mely területeken jelentkezik környezeti, társadalmi vagy éppen vállalatirányítási hatás. Az 5. melléklet egy táblázat az üvegházhatású gázok emissziós céljainak kiszámításához, amely alább látható.

Táblázat az üvegházhatású gázok emissziós céljainak kiszámításához

	A	B	C	D	E	F
1.	Lefedett tevékenységi kör (válasszon a legördülő listából)	Célkitűzés típusa (válasszon a legördülő listából)	Célkitűzés emissziós fókusza (válasszon a legördülő listából)	Célév	Bázisév (Bázisnak azt az évet kell tekinteni, amelyre vetítve értelmezendő a százalékos értékben meghatározott emissziócsökkentési cél.)	Százalékos értékben kifejezett emissziócsökkentési cél
2.	A legördülő lista választható elemei: – Teljes vállalati működés – Egyéb (pl. gyártóegység vagy létesítmény)	A legördülő lista választható elemei: – Abszolút kibocsátás-csökkentés – Bevétel-arányos kibocsátás-csökkentés – Fizikai intenzitás csökkentés – Net Zero – Karbonsemlegesség	A legördülő lista választható elemei: – Scope 1 – Scope 2 – Scope 3 – Scope 1+2 – Scope 1+2+3			

A jelenlegi törvényi szabályozás szerint csak az adott pénzügyi és alkalmazotti szint felett lévő vállalatok esetén lesz ESG jelentéstételi kötelezettség. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy:

- Példaként a környezetvédelmi szempontok, hatások nem állnak meg az adott vállalatnál. A beszállítókat, a partnereket, a teljes ellátási láncot elemezni szükséges. Így tehát, ha egy adott vállalat törvényi szabályozás szerint (jelenleg) nem is kötelezett, mégis közvetett módon biztosan érintett lesz előbb-utóbb.
- Az ESG eddig „fejlődését” tekintve látható, hogy a nemzetközi szintű vállalatoktól hogyan tolódik egyre alsóbb szintekre a kötelezettségi szint, illetve a társadalmi elvárás. Így ha egy adott cég esetén jelenleg még ez nem is kötelezettség, de a közeljövőben szinte biztosan azzá fog válni. Ezért érdemes lehet mindenki számára megtenni az első lépéseket, feltérképezni a környezeti, társadalmi hatásokat, megvizsgálni a fenntarthatóság irányába is mutató fejlesztési lehetőségeket.

Planet Energy Magyarország Kft.

Kollár András István

(energetikai mérnök)